

Karta warszawska

My, młodzi adepci gospodarki przestrzennej zebrani w dniach 30 i 31 maja 2019 roku w Warszawie na I Ogólnopolskich Warsztatach o Stanie Polskiej Gospodarki Przestrzennej "Karta Warszawska" podczas naszych debat sformułowaliśmy poniższą listę wniosków według których naszym zdaniem powinno się kształtować polską gospodarkę przestrzenną.

Dobra przestrzeń publiczna – to znaczy jaka?

1. Własność prywatna lub sąsiedzka może być przestrzenią publiczną lub na nią oddziaływać, dlatego podmiotami odpowiedzialnymi za przestrzeń są nie tylko urzędnicy, ale i osoby prywatne
2. Przestrzeń, która nie jest dostępna dla każdego nie może być uważana za przestrzeń publiczną
3. Dobra przestrzeń publiczna to przestrzeń funkcjonalna, czyli taka, która jest nie tylko estetyczna, ale i użyteczna
4. Dla przestrzeni publicznej ważny jest jej kontekst architektoniczno-urbanistyczny. Obszary cenne pod względem urbanistycznym powinny być zachowane w swojej formie lub modernizowane w nawiązaniu do kontekstu
5. Dobra przestrzeń publiczna powinna powstawać przy współdziałaniu mieszkańców
6. W prawidłowo funkcjonującej przestrzeni publicznej wskazana jest obecność zarówno zieleni, jak i miejsc jej pozbawionych – bez obu tych składników przestrzeń publiczna nie może być „dobrą”
7. Każda przestrzeń publiczna powinna być bezpieczna, tak pod względem bezpieczeństwa osobistego - wliczając w to odpowiednie oświetlenie przestrzeni tam, gdzie to konieczne, jak i bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych
8. Nie wolno zapominać o ważnej roli małej architektury takiej jak ławki, kosze na śmieci, przystanki, stoliki – mogą one stanowić cenny detal, który wpływa pozytywnie na jej postrzeganie
9. Mała architektura nie tylko powinna być funkcjonalna, ale również estetyczna, usytuowana w sposób pozwalający na wytworzenie przestrzeni sprzyjającej tworzeniu relacji międzyludzkich
10. Woonerfy stanowią szansę na rozwiązanie kwestii niskiej jakości przestrzeni publicznej w ramach ulic, jednocześnie należy zapewnić możliwość poruszania się po nich tak zmotoryzowanym użytkownikom, jak i pieszym, przy położeniu większego nacisku na pieszych i rowerzystów

Suburbanizacja – propozycje działań dotyczących zatrzymania zjawiska

1. Miasta i gminy podmiejskie powinny dążyć do rozsądnego zagęszczania zabudowy przy użyciu miejscowych planów
2. Należy uświadomić obywateli o REALNYCH kosztach mieszkania na terenach podmiejskich – propozycja kampanii społecznej
3. Należy wprowadzić zmiany do ustawy o gospodarce nieruchomościami pozwalające na łatwiejsze scalanie i podział gruntów
4. Obowiązek doprowadzenia mediów, dróg oraz podstawowej infrastruktury usług społecznych powinny spoczywać także na barkach inwestorów
5. Decyzje o warunkach zabudowy są tworem niezwiązanym z planowaniem przestrzennym – są jedynie decyzją administracyjną, przez co zaburza się ciągłość planowania
6. Należy wdrażać i egzekwować zapisy planów Miejskich Obszarów Funkcjonalnych
7. W opracowaniach planistycznych powinno się podawać REALNĄ chłonność demograficzną
8. Należy wprowadzić procedurę stopniowego przeznaczenia terenów pod zabudowę, umożliwiając ją dopiero gdy zabudowany zostanie teren w pewnym określonym promieniu od działki - zapewni to spójność przestrzenną.

Partycypacja społeczna w Polsce na poziomie lokalnym – propozycje zmian w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

1. Powinno się dążyć do poszerzenia wiedzy o planowaniu przestrzennym w społeczeństwie, zaczynając od edukacji w szkołach
2. Przed przystąpieniem do konsultacji społecznych dotyczących dokumentu planistycznego należy poinformować czym jest omawiany dokument i dlaczego zapisy w nim zawarte mogą być ważne dla mieszkańców
3. Komunikaty urzędów adresowane do mieszkańców powinny być jasne, z zastosowaniem zrozumiałego języka i wyjaśniające w pełni stan faktyczny i prawny
4. Każda informacja zwrotna w kierunku mieszkańców powinna być poparta dowodami wynikającymi z analizy; mieszkańcy nie zawsze muszą mieć rację (ale eksperci też)
5. Forma partycypacji powinna być dostosowana do odbiorcy:
 - a. Terminy powinny być dostosowane do mieszkańców, a nie tylko do godzin pracy urzędu
 - b. Należy wykorzystywać różne formy warsztatów, spacerów badawczych i wizualizacji w celu zainicjowania mieszkańców z zagadnieniem czy proponowanymi zmianami
6. Planista tworząc dokument planistyczny powinien szerzej zgłębić wiedzę na temat terenu opracowania - zalecane jest uczestnictwo w zespole osób znających realia danego obszaru

Ulica miejscem handlu, transportu czy komunikacji międzyludzkiej?

1. Można połączyć te trzy funkcje, ale jedynie w centrach miast i w centrach lokalnych
2. Należy spowalniać ruch samochodowy (na drogach klasy L i D). Można zastosować szykany, zakręty i progi zwalniające
3. Warto dołożyć wszelkich starań aby zredukować hałas drogowy poprzez zastosowanie: szpeczących szyn, zielonych torowisk, roślinności wysokiej w liniach rozgraniczających ulice.
4. Każdy ubytek drzew w liniach rozgraniczających ulice jest niepowetowaną stratą zarówno dla ekosystemu miasta oraz samych mieszkańców. Dlatego należy rekompensować taką stratę drzew w stosunku jedno drzewo stracone - dwa nasadzone
5. Aby rozwiązać problem z parkowaniem w centrum miast należy budować parkingi podziemne i kubaturowe oraz zwiększyć ceny parkingów naziemnych co powoli wykluczy parkowanie na ulicach
6. Zachodzi potrzeba wspierania komunikacji publicznej - należy obniżyć ceny biletów oraz obniżyć koszty korzystania z parkingów P+R, które powinny pełnić funkcję wspomagającą jako węzeł przesiadkowy do komunikacji miejskiej na obrzeżach miast

Jaka przyszłość dla handlu wielkopowierzchniowego?

1. Sklepy wielkopowierzchniowe są dużym ułatwieniem dla konsumenta, jednocześnie nie zagrażają one funkcjonowaniu sklepów lokalnych
2. Parkingi galerii handlowych powinny być udostępniane miastu na cel parkingów P+R
3. Prawo podatkowe nie może dyskryminować małych sklepów, tzn. równo wszystkich traktować
4. Centra handlowe powinny być lokalizowane wokół dworców lecz nie powinny ich zastępować
5. Symbioza między małymi sklepami, a sklepami wielkopowierzchniowymi jest możliwa ponieważ spełniają zupełnie inne funkcje społeczne

SUIKZP i strategię rozwoju miast - zasady korelacji i propozycje zmian

1. SUIKZP powinno wynikać ze strategii, a nie odwrotnie
2. Strategia rozwoju powinna być obligatoryjna
3. Należy stworzyć dokument strategii rozwoju i SUIKZP dla obszarów metropolitalnych
4. Część SUIKZP powiązana z uwarunkowaniami powinna zostać rozdzielona od kierunków. Nowo powstały dokument mógłby służyć do tworzenia wszystkich innych dokumentów w tym strategii rozwoju. Maksymalny czas aktualizacji zależny by był od wielkości ośrodków:
 - a. metropolie i miasta wojewódzkie: 3 lata
 - b. miasta powyżej 20 tys. mieszkańców: 5 lat
 - c. miasta poniżej 20 tys. mieszkańców: 8 lat
 - d. gminy wiejskie: 10 lat

Decyzje o warunkach zabudowy - propozycje zmian

1. WZ-ki to przykry symbol urbanistyki w XXI w.
2. Wielokrotnie dochodzi do nadużyć urzędników w kwestii wydawanych WZ-ek - powiązane z korupcją i nieścisłościami w zapisach prawnych
3. "Zasada dobrego sąsiedztwa" powinna być precyzyjnie zdefiniowana, tak aby nie dochodziło do kreatywnych interpretacji.
4. W kwestii dobrego sąsiedztwa powinna uwzględniać się maksymalny obszar analizy
5. WZ-ki powinny być zgodne ze studium
6. Potrzeba nam planistów - prawników do pisania treści uchwał
7. Należy dążyć do 100% pokrycia planami miejscowymi terenów zabudowanych
8. Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki powinien posiadać komórki wojewódzkie, aby edukować i szkolić urzędników oraz udostępniać swoich pracowników biedniejszym gminom do pomocy przy tworzeniu MPZP. Centrala wojewódzka powinna składać się z pracowników mieszkających w miastach wojewódzkich oraz poza nimi i po jednym przedstawicielu z powiatu
9. W SUIKZP powinna znajdować się mapa, która wyznacza tereny wyłączone z zabudowy

Ogródki działkowe - ważny element ekologiczny i społeczny, czy przeżytek?

1. ROD są pozytywną inicjatywą pod kątem ekologicznym i społecznym - m.in. pełnią rolę klinów napowietrzających
2. Ogrody działkowe nie powinny być rozpatrywane jako zielen publiczna
3. ROD znajdujące się w strefie śródmiejskiej bezwarunkowo powinny być częściowo przekształcane na parki ogólnodostępne
4. Funkcja produkcyjna ogrodów działkowych jest zagrożona
5. W celu poprawy wizualnej percepcji tych terenów proponujemy stworzenie jednego wspólnego budynku na terenie ROD, który byłby ognioodporny, który pełniłby funkcję społeczną, integrującą, ale mógłby też być wykorzystywany jako lokalny jarmark
6. Powinno podzielić się ROD na dwie kategorie: z otwartymi i z zamkniętymi alejkami - pozwoliłoby to na otwarcie tych terenów publicznie

Rola targowisk miejskich - przeżytek, czy ważny element miejskiego folkloru?

1. Targowiska są utożsamiane z chaosem przestrzennym, lecz należy dołożyć wszelkich starań do poprawy sytuacji przestrzennej tych miejsc tak, aby tworzyły spójną wizualnie przestrzeń
2. Lokalizacja targowisk nie powinna dezintegrować przestrzeni sąsiedzkich
3. Mięsa ta pozwalają poczuć swoisty duch miasta - genius loci i pełnią bardzo ważną rolę w tożsamości miejsca
4. Spełniają one niezwykle ważną rolę w integracji społecznej
5. Targowiska powinny mieć swoje wydzielone, utwardzone miejsce, które zapewnia obsługę zarówno kupujących jak i sprzedawców

Zielen miejska - możliwe rozwiązania w celu poprawy jakości

1. Miasta powinny dążyć do stworzenia spójnego systemu zieleni miejskiej
2. W realiach polskich miast jedynie zieleni miejska jest w stanie tworzyć prawdziwe kliny napowietrzające
3. Należy dołożyć wszelkich starań do zachowania bioróżnorodności flory i fauny miejskiej
4. Funkcja usługowa może znaleźć swoje miejsce w terenach zieleni - byłaby to korzyść zarówno dla inwestora jak i odbiorcy
5. Miasta powinny utrzymywać zieleni w dobrej kondycji
6. Ogrody społeczne zlokalizowane na osiedlach mieszkaniowych powinny być integralną częścią systemu zieleni miejskiej - są one atrakcyjne zarówno pod względem ekologicznym jak i społecznym
7. Woda wpływa pozytywnie na mieszkańców dlatego powinno dołożyć się wszelkich starań aby poprawić jej stan oraz zagospodarowanie jej otoczenia

Przyszłość przemysłu w mieście

1. Miasta powinny stawiać na przemysł Hi-tech, ponieważ nie obciąża on środowiska i daje on potencjał do rozwoju
2. Specjalne Strefy Ekonomiczne są inicjatywą korzystną pod kątem ekonomicznym, ale niekorzystną pod względem przestrzennym, ponieważ w skrajnych sytuacjach prowadzi do monofunkcyjności terenu
3. Przemysł powinien być lokalizowany w pobliżu ośrodków akademickich, technicznych
4. Dążyć do samorozwoju i poprawiania swoich kompetencji
5. Niezwykle ważną rolę spełnia zieleni izolacyjna, która powinna zawsze być lokalizowana w sąsiedztwie przemysłu bez względu na jego rodzaj

Kodeks dobrego urbanisty

Urbanista powinien:

1. Znać kontekst architektoniczno-urbanistyczny opracowywanego obszaru i pamiętać o jego historii i kapitale kulturowym miejsca
2. Kierować się zasadami zrównoważonego rozwoju
3. Zawsze uwzględniać głos interesariuszy - tak mieszkańców, jak i inwestorów - i przestrzegać zasad partycypacji społecznej i w ramach możliwości dokształcać mieszkańców
4. Dążyć do samorozwoju i poprawiania swoich kompetencji
5. Być asertywnym i komunikatywnym, ponieważ powinien argumentować swoje racje
6. Dbać o higienę pracy i interoperacyjność danych przestrzennych
7. Być liderem, ale i słuchać głosów innych
8. Przestrzegać zasad uniwersalnego planowania i projektowania
9. Nie być podatny na korupcję - być godnie nagradzany za swoją pracę i odpowiedzialny za swoje błędy
10. Łączyć idealizm z realizmem

KOŁO NAUKOWE
GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ
POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Wydział Geodezji
i Kartografii

POLITECHNIKA WARSZAWSKA